

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bérletdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Az érettségi vizsgálatok.

Csik-Somlyó, 1884. ápril 27.

A vallás- és közoktatási miniszteriumban elkészült az érettségi vizsgálati utasítás szövege, sőt a hivatalos lap is közölte már.

Nem tartjuk egészen érdektelennek a kérdést a nagy közönségre vonatkozólag; mert bárha látszólag első ízben a fiatalságot illeti, a szülők, mint apák szintén érdekelve vannak ezen új tanügyi rendelet által.

A szülők ez ideig azon tántoríthatlan hitben ringatták magukat, hogy a gymnaziumi tanulmány mit sem ér, ha gyermekek érettségi oklevelet nem szerez, vagy bármely körülmény folytán ennek megszerzésétől eselik.

Ezen utasításból meggyőződhetik mindenki arról, hogy az érettségi vizsgálat korántsem függ össze a gymnaziummal, nem is képezi annak befejezését; hanem úgy tekinthető, mint egy felvételi vizsgálat, mely a főtanintézetek helyett ott ejtetik meg, hol az ifjak tanulmányaikat végezték.

Mai napig a hány felekezet, a hány tanintézet, sőt a hány tanár volt a magyar hazában, annyiféleképen fogta fel és vitte keresztül az érettségi vizsgálatot.

Kétséget nem szenved, hogy a köztűgy, a közérdek e miattigen sokszor szenvedett; az ifjak pedig spekulatív szelleműek lettek, keresvén az intézetet: hol lehet könnyebb szerrel keresztül

esni az érettségi vizsgálaton, hol vannak nemesebb, vagyis lágyabb szívű tanárok, kik előtt a jámbor keresztény is boldogulhasson.

Ma már megvan a kimerítő és úgy állami, mint felekezeti és magán-intézetekre szóló szabályzat, melynek értelmében már jelen tanévben az érettségi vizsgálat országsszerűt egyöntetűleg, egyenlő követelmények mellett és úgy fog keresztül vitetni, hogy a próbát kiállottak az állam és a felsőbb tanintézetek tudós tanárai követelményeinek minden tekintetben megfelelhessenek és megfeleljenek.

A középtanodai törvényjavaslatnak gyöngyét, koronáját képezi ezen utasítás, mely míg egy részről az állam érdekeit előmozdítja és megőrzi, más részről a tanterviakat, szülőket és ifjakat tájékoztatja a követelmények felől, és visszatartja, sőt vissza kell hogy tartson minden olyan egyént, ki a felsőbb tanintézetekbe nem való az előállástól.

Ezen utasítást egész terjedelmében közöljük; addig is azonban figyelmet kívánunk e tekintetben ébreszteni.

Igen jól tudjuk, hogy a székel ember, mikor gyermekét iskoláztatni kezdi, vagy hivatalnokot, papot, „barátot“, vagy legalább kántortanítót szándékszik belőle neveltetni; de más gyakorlati pályára nem igen szánja, hanem inkább kiveszi az iskolából és haza viszi az eke mellé, hogy legalább valami hasznát vegye.

Legtöbb esetben azonban hivatalnokot, vagyis jobban mondva jogászt és tanárt akar gyermekéből képeztetni.

Igen helyes és dicsérendő törekvés ez fajunkban, hogy a legutolsó napszámos is oda törekszik, hogy az állam, katolikus egyházunk, vagy pedig a vármegyék atyai támogatása mellett, gyermekéből esze és tudományos képzettsége után megélhető embert képezzen.

Büszké is lehetünk, mert hazánk is büszke azon fiakra, kik székelnek vallják magukat s mondhatni majdnem önérejükön annyira emelkedtek, hogy önérzettel és büszkeséggel tekinthetünk rájuk.

Kétséget nem szenved azonban, hogy bárha — vigasztalásul legyen mondva — csekély számban, de olyanok is vannak, kik önhibájuk és gyarlóságuk folytán elvesztették azon állást, melyet huzamosan érdemtelenül bitoroltak és most, a helyett hogy hallgatnának, káromolják és mindenfőle szitkokkal illetik azon osztályt, melyben — csekély létszámunkhoz mérten — igen tekintélyes számban vannak jelen székel gyermekeink.

Ám legyen. A multak hibáért kardot nem rútunk. Örvendünk azonban, hogy az állam gondoskodott oly egyöntetű utasításról, mely meggátolja, hogy jövőre minden hig eszi az iskolán átúszva oly polczra emelkedhessenek, hogy miatta számos ártatlan és

igen tevékeny tagját a társadalomnak szidalmazni lehessen.

Kíváncsok azonban, hogy mi fontolára vegyük a dolgot, és ne kívánjunk tűz-víz nagy embert csinálni gyermekeinkből; hanem ha erre tehetséggel és hivatással nem bírnak, adjuk oly pályára, melyen korlátozottabb tehetségük mellett is megfelelnek az állam és a társadalom követelményeinek és sem önmagukat nem feszélyezik, sem társaik gyalázására okot nem szolgáltatnak.

Budapestről írják a „Pol. Corr.“-nak: A képviselőházban folytatott viták ideges voltát annak tulajdonítják, hogy az ülésszak berekesztését türelmetlenül várják. A kormány ép azért elhatározta, hogy az ülésszakot már e hó 20-án fogja berekeszteni; minthogy az osztrák kormányval létrejött egyezség következtében a szeszadó-törvényjavaslaton a főrendiház által tett módosításokat, továbbá a több vizionális vasutara vonatkozólag közelebb előterjesztendő törvényjavaslatot még előbb a képviselőházban kell letárgyalni. Az alföld-fiumei vasut államostására vonatkozó törvényjavaslat ez ülésszakban nem kerül tárgyalás alá.

K.-Vásárhely, 1884. május 5.

Tekintetes szerkesztő ur! A választási mozgalmak oly nagy mértékben foglalkoztatják mai napság az embereket, hogy minden egyéb, még ha az közérdekű is, még ha egész község jóllétére vonatkozik is, egyidőre háttérbe szorul. Ha tehát diva-

A „Székelyföld“ tárczája.

A fül.

Kagyló és csigából áll. Kagylója a fej disze, csigája hangasatorna. Egészben pedig a művelődés közvetítője.

Előfordul a természet mind a három országában. Az állatorszámban: fülesbagoly, fülmile. A növényországban: fülű, fülrózsa. Az ásványországban a falakon terem. Bizonyítja amaz általánosan ismert szólasmód: a falaknak is fülei vannak. Sőt a falakba szándékosan és tervszerűen beleépítik a fülkéket.

A fül a háztartásban is jelentékeny helyet foglal el. Avagy a lequáros táskát nem nevezik-e barátfülnek?

Hogy a fül a közművelődés közvetítője, világos abból, mert még nem is oly nagyon régi paedagogiai elvek szerint, a fülönfogás, fülhuzás, fülrázás a fülelésre, vagy figyelmeztetésre vezető eljárás volt.

Ezen módszertani eljárás előmozdította egyszersmind a fül növekedését. Így termettek a kanálfülű emberek. Kanálfülűeknek pedig a nagy fülűeket nevezték. Hihetőleg azért, mert azt vélték, hogy kanállal ették a bölcsességet.

S lehet valami a dologban. A nagy fül ugyanis, nem ritka esetben a magas rang, sőt a szaktudósság jelzője. Miért ne, ha a nagy orr arisztokratikus eredetre vall? Vajjon nem azért nevezi-e a német is a fület orrnak? (Ohr.)

Annyi egyszer bizonyos, hogy fül nélkül beszélni meg nem tanulhatnánk. Tanukul intema a süket-némákat. Mi rendkívüli volna tehát abban, ha állitanám, hogy: minél nagyobb füle van valakinek, annál biztosabban lehet szaktudós? Hisz Midás a szamarfülekkel plane király volt.

Ha most élne, fülei nem hoznák oly veszélyes helyzetbe borbélyának titoktartó zacskóját. Viselhetné a szamarfüleket akár korona gyanánt. Büszke lehetne rájuk, mint napjaink annyi sok jelesse. E modern jelessek mennyi mindent nem beszélnek és irnak össze, a minnek se füle se farka!

Az is bizonyos, hogy fül nélkül sok tudományhoz nem lehetne érteni; pl. zenéhez. Ezt bizonyítja már csak a prágai zene-egyesület elnevezése: Fül (phil) harmónia. Ez elnevezés jellemző és helyes.

A jó zenét ugyanis: fülbe-mászóznak, a rosszat fülsértőnek, sőt fülhasogatónak nevezik. És a láma, zsitbongás nem láttatik-e el a fülrepsző jelzővel?

Az alvásnál is fontos szerep jut a

füleknek. A ki minden kis zajra felébred, arról azt mondják: fél füle alszik. A kit pedig lövéssel is nehéz felébreszteni, az már két füle cselekszi az alvást. Én e tekintetben különbözök vagyok. Egy fülel alszom két füle.

De nemcsak az élőknek, még a holtaknak is szükségük van a füle.

Az élőknek azért, mert fül nélkül nem üdvözülhetnek. „Hit nélkül nincs üdvösség, de a hit a halásból származik“; t. i. az égi igazságok hallásából. (Ezt már nem én, de a nagy apostol mondja.) A halás eszközei pedig a fülek.

A holtaknak meg azért van szükségük a füle, mert nélkülük nem hallanák meg az angyal trombitálását.

A fülel még aligha becsülte valaki annyira, mint Fülöp, Makedonia királya. Klío beszéli róla, miszerint egy szolgát azon parancsolattal rendelt a tájához, hogy a hányszor ő ki, vagy belép, mindannyiszor kiáltja fülebe: „Fülöp! ember vagy.“

Mi sokan vennék ma hasznát ily fülbe kiáltásnak még a nagy fülek között is! ... Mily sokan vannak, kik emberi méltóságukról megfélekeznek! ...

Ha az ilyeneknek valaki gyakran fülökbe kiáltaná: „ember vagy“, igen sok

fültő vakarástól megengedhetnének és sok lefűletést kerülnének el.

A fülművészet egyik nem megvetendő neme a fülhegyzés. Hogy pedig a fülhegyzés általános elterjedtségnek örvendő művészet, bizonyítja ama gyakori használati szólasmód: „csak úgy fülhegyre hallottam.“

A fül nyitható, s így szükségképp zárható szerv. Mikor valakit megbiznak, hogy mások beszélgetését ellesse, azt szokták adni utasításul: aztán nyitva legyen mind a két füled.

Ellenben, ha két beszélgető észreveszi, hogy egy harmadik fülel rájuk, s pedig nem akarnak beszédjök tárgyába beavatni, azt mondják neki: zárd be füleidet.

Ártalmas, haszontalan, össze-vissza beszéd értékét jellemzően fejezzük ki e szavakkal: „Egyik fülön be, a másikon ki.“ (En ezt nem tudnám megeselekedni. Csak egyik fülemre hallok.)

Bizonyos időkben a fülel divatoziknek is alkalmazzák. A francia Hugonoták egyik főkomposa Brignemont a meggyilkolt kath. papok füleit fűzte zsinagra és nyaklánc gyanánt viselte. E divat azonban nem sokáig tartotta fenn magát. Oka az ékszer (fülek) rövid tartamúsága lehetett.

Korunkban a török-montenegrói há-

tos eszmét akarnék pengetni, ha az újságványok ízlése szerint akarnék írni: valamely politikai lótas-futásról, valamely titokborította felfedezés- vagy leleplezésről kelene szólnom. Ezuttal ezt nem teszem. Jövőben ... talán. Most városunknak egy más, igen nevezetes mozgalmáról — egy fiúiskola építhetőségének kérdéséről — akarok szólni.

Igaz, hogy e jó irányu mozgalom ke-reke — hinni akarom, csak rövid időre — kátyuba esett, de a buzgóság emeltyűje ha-mar segíthet e bajon. Lássuk az ügy miben-állását.

Évek óta szorgalmazza, évek óta hang-sulyozza az iskolaszék, hogy e városnak fiúiskolája nemcsak neveléstani, de egészségi szempontból is végtelen sok kívánni valót hagy fenn. Évek óta részletesen emlékszik meg az iskolaszék a képviselőtestülethez beterjesztett jelentéseiben, hogy e városnak közs. fiúiskolájába járó 230 fiúgyermek sze-me a rövid látás, hátgerince az elgörbülés s egész teste a meghülés s másféle testi bajok veszélyének van kitéve, miglen elér-kezettnek látta a képviselő-testület is az időt a komoly munkához látásra. Azon ok-ból, hogy a városnak egyetlen iskolai helyi-sége egy régen érzett közszükségnek fede-zésére, kórháznak átadatott, új áldozatra határozta el magát. 10% pótdátot vetett az egyenes adó után, hogy a begyűlendő ösz-szegeből egy, a városnak a lehetőleg közepé-re eső s iskolának célszerű helyiséget vásárolhasson.

És most elérkeztem odáig, hol a dolog bökkenője van. A képviselőtestület által iskolai helyiség nézése végett kinevezett bizottság alkalmas helyiségnek találta azon két telket, mely az „Ünő“-kert utcájá és a barompiacra vezető ut között van s mely Hankó László és Nagy Ferencz (szeszgyá-ros) urak tulajdonát képezi. Nevezett tu-lajdonosokat egy tekintélyes bizottság a város nevében fel is kérte, hogy telkeiket illő árban adnák át a városnak. Elismerés és dícsérettel kell megemlékeznünk nevezett tulajdonosokról, mivel teljes készséget mu-tattak az átadásra. Azonban az ár, melyet a telkekért szabtak, egy kissé soknak talál-tatott; s ez ama kátyu, melybe az e téren megindult mozgalom kereké beleesett.

Tízszöveggel kérjük azonban a polgár-mester urat és az iskolaszék elnökét: ismert buzgóságuk ne lankadjon, nevezett tulajdo-nosokat, mint kik városunknak s városunk előhaladásának öszinte barátai, szólítsák fel, ha szintén egy szűkebb körű bizottság élén is, hogy tekintve e városnak gyarló anyagi viszonyát, tekintve, hogy a legszen-tebb célra, iskolai helyiségnek kéri, ad-ják át, nem ocsó s nem méregdrága, ha-nem tisztességes árban. E város jövő nem-zedéke áldani fogja őket, hogy megszbadi-

boru alkalmával volt a fül dívatezikk. A csnrgorcok nagy kedvűket lettek az ellenséges sebesültjeinek meg fületlenítésében.

Mire használták a levágott füleket? Nem mondja meg a hadi krónika. Hihetőleg azt akarták jelezni, hogy ellenségeiket annyira becsülik, mint a fületlen gombot.

A fülfürás szintén divatos dolog. Már az ó-szövegségben az engedelmisséget és szolgálatkészséget jelképezte a fül-átfu-rás. A szolgáltnak, kik állomásaikon meg-maradni vállalkoztak, jobb füleiket át-furták.

Napjainkban csak a nők viselnek át-furt füleket. Azért-e, hogy az aranyborju-öntéshez szükséges anyagot, a fül függőket, legyen hol hordozzák, vagy azért, hogy a szerelmi vallomások és hűségi eskük annál több nyilván juthassanak füleikbe: nem vagyok illetékes eldönteni.

Annyi bizonyos, hogy az engedelmes-ség jelzéséül aligha ... Hisz a nő eman-cipatio, sőt az önmagukat már is sok tekin-tetben emancipált nők korát éljük.

De az ó-szövegségben volt a fülnek még egy más nevezetes szerepe is.

A ki az áldozati állatot felajánlotta, annak jobb füle hegyét a pap az áldozat vérével megkenete. Ez által jelezte, hogy

tották őket a különféle testi bajok veszé-lyeitől.

S ha netán — a mit nem hiszünk — e kérdésnél győzne az önédek, szívesen kérjük az intéző köröket, perczig se tévesz-szék szem elől, hogy egyfelől egy egész nemzedék érdeke parancsolja a gyors in-tézkedést, tehát más telek után nézést, más-felől a kormány által jövő évre kilátásba helyezett iskolaépítési államsegélyt sem kaphatjuk meg, ha idején nem terjesszük fel az építési tervrajzot és költségvetést. Különösen a polgármester ur ügybuzgósága, erélye és gyors utánjárása az, mely e ké-nyes kérdést megoldhatja; habozása vagy halasztgatása az, mely ezen oly fontos, jö-vőre messze kiható ügyet évekre megbénít-hatja. Polgármesteri életének legszebb em-léke egy szép iskola lenne. Vajha egy mielőbb építendő népiskolára mutatta, így dicsekedhetnénk: Látjátok e szép emléket? ezt az ügybuzgóság, erély, kitartás és áldo-zatkészség emelte! Ugy legyen!

Egy szülő.

T a n ü g y .

Az érettségi vizsgálat.

A vallás- és közoktatásügyi miniszte-rumban elkészült az érettségi vizsgálati utasítás szövege, mely következőleg hangzik:

1. §. Azon tanulók, kik valamely kö-zépiskola egész tanfolyamát elvégezték és a nyolczadik osztályról valamely nyilvános középiskolától legalább elégséges eredmé-nyű bizonyítványt mutatnak fel: érettségi vizsgálatot tehetnek.

A tanuló rendesen csak azon középis-kolában teheti le az érettségi vizsgálatot, melyben a nyolczadik osztályt végezte, illetőleg a melynél a nyolczadik osztályból vizsgálatot tett. (1883. XXX. tcz. 25. §.)

2. §. Az érettségi vizsgálat célja: kipuhatolni, vajjon a vizsgálatra jelentkező tanuló bir-e az általános műveltség és tárgy-ismeret azon mértékével, mely töle a kö-zépiskolai tanterv szerint megkövetelhető? s így az értelmi fejlettség oly fokán áll-e, minő a főiskolai tanulmányokra szükséges?

3. §. Az érettségi vizsgálatokat min-den nyolcz osztályu nyilvános középiskola tanári testülete tartja. (1883. XXX. t. cz. 23. §.)

Az érettségi vizsgálat tárgyait képe-ző szaktudományoknak nyolczadik osztá-lybeli tanárai az intézeti igazgatóval együtt a tankerületi főigazgatónak vagy helyette-sének elnökle alatt vizsgáló bizottságot képeznek.

A felekezeti intézetek vizsgáló bizott-ságának elnöke az illetékes főhatóság által

az áldozat által megtisztul. Egyszersmind figyelmeztetve lett az áldozó, hogy ezentul az isteni törvényt szívesen vegye fülébe, azaz, örömet hallgassa. (Levit 14.)

Tyűh! ... ha most a papok kötelez-tetnének mindazok füle hegyét megkenni, kik az isteni törvényt nem szívesen hall-gatják: ugyan mikor lennének készen? ...

A kik az igazságot sehogys sem akar-ják fejökbe venni, körülmetéletlen füleiknek nevezi az írás. Sőt a nagy apostol megem-lékezik os'klándozó és viszketeges füleik-ről, kik az igazság ha'llásától elfordu'nak és a mesékhez térnek.

E két eszme rokonságából érthető, hogy a körülmetélés, (nem az átfurás!) a fülekre, vagy is azok tulajdonosára nézve hasznos, mert elveszi az igazságtól való irtózást.

A fül a szemérem és szerelemérzet határlelője is lehet. Ezt bizonyítja e szó-lamok: fülíg pirult, fülíg szerelmes.

Egyébiránt a jó fül nemcsak az élet-ben, de a szinpadon is hasznos és szüksé-ges. A mint a sugó egyik legnélkülözhet-lenebbje a szintársulat személyzetének, ugy a színészek közt az a legbátrabb szereplő, ki a sugó szavát legjobban fülhegyre szedi.

Azonban a szinpadon a fülelő ké-

kirendelt férfit, tagjai pedig az illető ta-nárokon kívül, a törvény 23. és 24. §§-aiban megszabott jogkörrel, a vallás- és közokta-tásügyi miniszter által kiküldött kormány-képviselő, valamint a törvény 23. §-a által megengedett bizottsági tagok is.

E vizsgáló bizottság teljesíti az egész vizsgálatot s a felekezeti intézetekhez ki-nevezett kormányképviselőn kívül aláírja a bizonyítványokat, valamint a vizsgálat-nak felterjesztendő egyéb ügyiratait, me-lyek közül a jegyzőkönyvet a kormány-képviselő is aláírja.

4. §. A rendes érettségi vizsgálatra való jelentkezés minden tanévben az igaz-gatónál április hó 15-ig történik. A jelent-kezés alkalmával minden tanuló köteles születési bizonyítványát, valamint közép-iskolai tanulmányairól netalán más isko-láktól nyert bizonyítványait felmutatni.

A vizsgálatra jelentkezés után az igazgató a nyolczadik osztály tanáiraival értekezletet tart azon célból, hogy a ké-tes előmeneteli tanulóknak az érettségi vizsgálatról való visszalépést javasolja. Az ily javaslatot az illető tanulók szüleivel, vagy azok helyettesével az igazgató min-denkor közölni tartozik. Az értekezlet azonban a vizsgálatról senkit el nem tilthat.

Az önként visszalépő tanuló egy év előtt csak miniszteri engedéllyel tehet érettségi vizsgálatot.

Az értekezlet megállapítja az írásbeli vizsgálatok idejét.

5. §. A rendes érettségi vizsgálatok a tanév végén, és pedig az írásbeliek má-jus hó második felében, a szóbeliek június havában tartatnak az illető nyilvános kö-zépiskolában. Ismétlő és javító-, illetőleg betegség miatti mulasztás esetén pótló érettségi vizsgálatok csak minden év szept-ember és december hónapjaiban tarthatók a tankerületi főigazgató, illetőleg a hitfe-lekezeti főhatóság által meghatározott na-pon és általok kijelölt intézetnél.

E rendkívüli időben tartandó érettsé-gi vizsgálatok az egy tankerülethez, illető-leg egy egyházi főhatóság alá tartozó ösz-szes intézetek tanulóira nézve egy helyre és egy napra tűzendők ki, és ez a minisz-terhez kellő időben előre bejelentendő a végből, hogy a felekezeti iskolák ily érett-ségi vizsgálataira a kormány-képviselőt ki-rendelhesse. Ezen rendkívüli érettségi vizs-gálatok is ugyanazon elnöklet alatt tartan-dók, mint a rendesek.

6. §. Az érettségi vizsgálat két rész-ből áll; ugymint:

- a) írásbeli,
- b) szóbeli vizsgálatokból.

Sem az írásbeli, sem a szóbeli vizs-gálatok egy tárgyából sem menthető fel senki.

7. §. Az írásbeli vizsgálatokon a

pesség még nem fejlődik tökéletessé. Nem is csoda! Hisz a szinpadí sugókat sokszor legtalálalóbban előbeszélőknek lehetne neve-zni. De ez a közönségre tiszta haszon. Két-szer hallja a darab szövegét.

A hallás művészetének netovábbját a fül a hivatalos titkok megőrzésével meg-bizottaknál éri el. Ily állásu egyének sok-szor egészen föllé nővik ki magukat.

Ha valakinek hivatalos titkot adnak át és figyelmeztetik, hogy jól meghallgassa, nem feleli-e: csupa fül vagyok? Ily uton némelyek füle annyira kifejlődik, hogy a fű növést is meghallja.

Ha valaki oly dolgot hoz szőnyegre, mely a fennforgó beszéd tárgya-hoz nem tartozik, azt szokták mondani: ezt ugyan fülénél fogva rántá elő.

Ha pedig valaki olyat mond, mi mesz-sze van attól, hogy igaz lehetne, azt művelt nyelven föllentésnek nevezik. A hirlap-írályban a föllentésnek már kacsa a neve.

Reménylen, a szíves olvasók nem en-gem fognak okozni azért, hogy a kacsák költése és a képviselőválasztási kotes-mozgalmak kezdete az idén ugyanegy időre estek.

T. Márcel.

gymnasiumoknál öt, a reáliskoláknál négy dolgozat készítendő; u. m.:

A) A g y m n a s i u m o k n á l : a) Érte-kezés magyar nyelven a középisk. tananyag köréből vett valamely tárgyról, oly célból, hogy a tanulónak alapos nyelvtani ismer-ei, helyes gondolkodása és gondolatainak írásban való szabatos kifejezése megítélhe-tők legyenek.

Nem magyar tannyelvű gymnasiumo-kon az iskola tannyelvén is készítendő írás-beli dolgozat.

b) Fordítás magyarból németre.

c) Fordítás magyarból latinra.

d) Valamely, az iskolában tárgyalt gö-rög íróból egy nem olvasott részlet fordí-tása görögöböl magyarra.

e) Oly algebrai és geometriai felada-tok megfejtése, melyekből a tanulónak a számolásban való biztossága is kiderüljön.

B) A r e á l i s k o l á k n á l : a) Magyar-nyelvi dolgozat, mint a gymnasiumoknál.

Nem magyar tannyelvű reáliskolákon az intézet tannyelvén is készítendő írás-beli dolgozat.

b) A német nyelv és irodalom tan-anyagának köréből vett szabad német dol-gozat vagy fordítás magyarból németre.

c) Fordítás magyarból francziára.

d) Algebrai és geometriai feladatok megfejtése, mint a gymnasiumoknál, tekin-tettel a reáliskolai tantervre.

(Folytatása következik.)

Apróságok.

— Mária Anna királyné, az 1875-ben elhunyt V. Ferdinánd neje, vasárnap d. n. 5 órakor meghalt. Az elhunyt magyar ki-rályné és férje, ennek 1848-ban történt le-mondása után, Prágában éltek egész feje-delmi udvartartással, de a legteljesebb visz-szavonultságban. Hült teteme két napig lesz kiterítve Prágában s az ünnepies gyász-szertartás után Bécsbe hozzák, hol vasár-nap fog elhelyeztetni a kapuczinusok tem-plomának sirboltjában. Az udvari gyász a temetés napjától kezdve három hónapig fog tartani, de a harmadikban már csak fél-gyász lesz.

— A magyar szent korona országai Ve-res kereszt egyletének kézdívasárhelyi városi és vidéki választmányá f. hó 4. gyűlést tart-ván, a f. hó 12. Budapesten tartandó orszá-gos közgyűlésre Pótsa József főispán és br. Szentkereszty Stefánia elnököket választotta meg képviselőkné.

— Pályázat postamesteri állomásokra. A nagyszebeni kir. postaigazgatóság f. hó 1-én pályázatot hirdetett a Csikmegyében felállítandó postamesteri állomásokra, és pe-dig: 1. Csik-Várdotfalvára, 100 frt biztosíték mellett évi 120 frt fizetés és 40 frt irodai átalány. 2. Cs-Szent-simon-ra, 100 frt biztosíték mellett, 120 frt fizetés, 40 frt irodai átalány és 200 frt szállítási áta-lánnyal. 3. Kász-on-Altizre, biztosíték 400 frt, évi járandóság 120 frt fizetés, 40 frt irodai és 240 frt szállítási átalánnyal. 4. Gyergyó-Békásra, 100 frt biztosíték mellett, 120 frt fizetés, 40 frt irodai és 800 frt szállítási átalánnyal. A kérvények kel-lőleg felszerelve folyó hó 21-ig a nagy-szebeni postaigazgatóság-hoz nyújtandók be. Kíváncos, hogy a nagy közönség is igye-kezzék befolyjni, hogy oly egyének pályáz-zanak, kikben a kellő képesség mellett jellemssilárdság és előzékenység is létezik; különben az előny könnyen hátrányossá is válhatik.

— A Csik-Szeredában létesítendő kisded-óvoda alapítókéjének gyarapítására június hó 4-én fényes estély fog rendeztetni. Az állandó bizottság fáradszátlanul munkálko-dik, hogy az elhagyott apróságok érdeké-ben az estélyt minél ünnepélyesebbé tegye. Igen örvendünk e törekvésnek, és jó előre közöljük a mozgalom híret, mert meg va-gynak győződve arról, hogy az ártatlan kisdédek sorsát mindenki szíven hordja.

— Orbaiban a mérsékelt ellenzéki párt vasárnap tartotta szervezkedő gyűlését Ko-vásznán, mely alkalommal Kovács Károly ügyvédet szolítottta fel a képviselőjelöl-t-ségre, ki azt el is fogadta.

— **Zwingli-ünnepély.** A kézi reform. egyházmegye Zwingli Ulrik születése négy-százados emlék-ünnepét Alcsérnánban, 1884. május 18-án tartja meg a következő programmal: I. Az isteni tisztelet. Egyh. m. közgyűlés után 10 órakor templomba menetel. 1. Introitus: „Téged áldunk nagy Isten.” Gyülekezet éneke. 2. Invocatio: „Mint a szép hives patakra.” A gyülekezet éneke. 3. „Isten dicsősége.” Bethowentől. Előadja a kántortanítói dalkar. 4. Könyörgést mond Borbát Pál egyházmegyei főjegyző. 5. „Erős várunk minékünk az Isten.” Előadja a kántortanítói dalkar. 6. Prédikációt tart tiszteletes Szabó Géza lelkész. 1. János 5. rész 4. verse felett: „Valami Istentől született meggyőzi e világot; és az a diadalom, mely győzte e világot: ami hitünk.” 7. Záróéneke: „Miatyánk”. Éneklő dalkar. II. Délután 2 órakor közbéd a „Vig huszár” cz. vendéglő helyiségében. III. Este méltóságos Lázár Mihályné szül. Gilyén Anna ó nagysága védnőksége alatt az egyházmegye könyvtár-alapja javára tekintetes Farkas Ignác ur házában tánczvizgalom fog rendeztetni, melyet zene-, ének- és szavalati estély előző meg a következő műsorozattal: 1. Kettős hegedűjáték. Előadják a Kozma testvérek. 2. Zwingli emléke. Szász Károlytól. Szavalja Kőkösi Sándor ref. lelkész. 3. C. kápolna. Kreuczerától. Éneklő dalkar. 4. Népdal-egyveleg. Hegedűn előadja Vajna Lajos kísérettel. 5. Népdal-egyveleg. Előadja a dalkar. 6. Tilinkó zenekísérettel. Remenyik Kálmántól. 7. Nemzeti induló: „Jártatok be minden földet...” Éneklő dalkar. — Aztán táncz világos virradtig, melynek rendezésében Bernáld János, Damokos Árpád, Damokos Sándor, Hadnagy Gyula, Kozma István, Kovács Ferencz, Rápoli László, Remenyik Kálmán, Vajna István, Vajna Imre és Vajna Lajos vesznek részt. A zene-estély kezdete este 8 órakor. Belépti díj: Személyjegy 1 frt, családjegye 2 frt 50 kr. Jegyek a meghívó előmutatásával kaphatók előre t. Kovács Károly lelkész urnál, este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak.

— **Nekrológ.** Dr. Cseh Károly, volt országgyűlési képviselő; Cseh Gyula s neje Csoboth Mária és gyermekeik: Gizella, Károly, Anna és Margit; Cseh Emma, özv. János Lajosné s gyermekei: Irma és Jolán; Cseh Juliánna és férje Duló István s gyermekei: Ida, Ilona és Mária; Cseh Mária s férje Teleky Gábor s gyermekei: Irma, Ida, Juliánna, Gábor és Gyula; Cseh Póli s férje ev. ref. pap Csizsér Zsigmond; ugyisint számos közeli és távoli rokon szomorodott szívvél jelentik, miszerint a legkitünőbb, a legönfeláldozóbb anya, illetőleg nagyanya és rokon özvegy Cseh Máténé Nánási Mária élete 69. évében, 31 évi özvegyesség után végkimerülésben f. év és hó 6-án d. u. 2 órakor jobb létre szenderült. Az idvezültnek földi maradványai május 8-án d. u. 3 órakor Alsó-Csernánban — a saját házából — az ev. ref. egyház szertartása szerint fognak örök nyugalomra helyeztetni. Béke poraira! K. Várhely, 1884. május 6-án.

— **Meghívó.** A győ.-szentmiklósi Vörös kereszt fiókegyelet saját pénzalapja javára a Laurency J. ur nagytermében 1884. május hó 17-én zártkörű tánczvizgalom rendez. A rendező bizottság: Kedves Tamás és Mikó Árpád, elnökök. Kovács Antal, jegyző. Frunkuz Antal, pénztárnok. Demeter Domokosné, Hochschild Lajosné, Hoppé Lipótné, Kálmán Istvánné, Lázár Zakiné, Orel Máténé, Péter Lajosné, Vákár Lajosné, Kuncz Kornél, Kricsa Zoltán, Dr. Szentpéteri Kristóf. Belépti díj 60 kr. Jegyek előre válthatók tek. Merza és Bocánczy urak kereskedésében; este a pénztárnál.

— **Gyermekbál.** A mult vasárnap Neufeld Béla kezdivásárhelyi táncztanító kis tanítványai számára bált rendezett, melyen középszámú közönség nézte végig az apró urak és urhölgyek csinos tánczeit. Mi részünkről a piczike Nagy Irmának nyújtjuk oda a bálkirálynő koronát. A hat és fél éves hölgyecske annyi gráciával s annyi öntu-

datlan kellemmel lejtette a tánczokat, hogy csupa öröm volt nézni. A többi urak és hölgyek is igen ügyesen mozogtak, mi a tánczmesternek méltó dicséretére válik. — Neufeld ur a táncztanfolyam befejezésül f. hó 10-én próbált rendez, mely kedvező idő esetén az üniókerti szinkörben fog megtartatni, ellenkező esetben a tanácsház nagy termében. Ajánljuk a közönség figyelmébe!

— **Tűz volt** f. hó 5-én reggeli 4 órakor Csik-Szépvízen. A tűz Csiki Lajos csűrében ütött ki s csak az erélyes és gyors segítségnek lehet köszönni, hogy elfojtatott és lokalizáltatott.

— **Kereskedőink figyelmébe.** Két gyufagyárukat van a közelben: Parajdon és Brassóban. Előbbi székely embereknek ad kenyeret és a mellett még a külföldön is elismerésben nyilvánult gyufákat gyárt; utóbbi: a brassói J. Czei cég, oly gyufákat állít elő, mit csak a gyújtogatóknak kellene árúni: kipróbálás után 1000 szál közül 2 volt csupán meggyújtható. Kereskedőink — legalább a csikiaiak — utóbbi időben mégis szerekesek lettek e czégre. Ugy saját, mint a fogyasztó közönség jól felfogott érdekében kérjük: mondjanak le a szereplől, ki önben kénytelenek leszünk a fogyasztók érdekében a párolók névsorát hozni. A gyár pedig megérdemelné, hogy betámassék.

— **A közönség érdekében** köztudomásra hozzuk, hogy Lipeczky Felix az oroszalfi „Fortyogó” fürdőt megnyitotta, hol meleg fürdő mindig kapható; ezenkívül hideg ételekről és italokról gondoskodva van.

Közigazgatás.

Biztosítsuk vetéseinket. Valamennyi biztosítási ágak között a jégkár elleni biztosítás legtöbb figyelmet érdemel. Az ember egészségét az orvosok helyreállítják, a tűz ellen védekezni lehet; de a jégverést még senki sem akadályozta meg.

Május szépen köszöntött be, legalább nálunk Csikmegyében. Az áprilisi havat, mely még vastagon néz le a Hargita tetejéről, szépen enyészeti; de oly melegek vannak közbe-közbe, hogy méltán jut eszünkbe a könnyen bekövetkező mennydörgés, villámlás és jégverés.

Vetéseink nemcsak szépek, de gyönyörűek. Kívánság tehát, hogy azokat az elemi csapások ellen biztosítsuk, vagyis: a jég elleni biztosítás által gazdag termésünknek legalább némi részét magunknak kilátásba helyezzük.

Ott vannak a részvénytársulatok, melyek megfizethetlen nyugodalmat idéznek elő a gazdaközönségben, ha egyszer megtörtént a biztosítás. Használjuk fel tehát az időt és alkalmat, mert május második fele már a jégverések időszaka.

Biztosítsuk tehát vetéseinket!

Szerencsen.

Az országos dohánykiállítás f. hó 2-án Budapesten megnyitottat hivatalos egyeniségekből és termelőkölből álló csekély számú közönség előtt. A kiállítást fél 10 órakor a rend. bizottság elnöke Dessewffy Aurel gróf nyitotta meg rövid beszéddel. Hangsúlyozta a dohánytermelés fontosságát hazánkban s kiemelte a termelők buzgólkodását a kiállítás sikerének előmozdítása körül. Az egész országból mindössze 40 termelő van képviselve. Ez mindenesetre a termelési viszonyhoz mérten roppant csekély. Feltűnő volt azon körülmény is, hogy a magyarvári, keszthelyi és debreczeni gazdasági iskolák egyáltalán semmit sem mutattak be.

Az ország különböző vidékeiről képviselt egyes termelők közül kiemelendő Zichy Ferencz pocsaji dohánya nagy sőtét leveleivel, Dessewffy Dénes gr. királytelki 2. osztályu szivarborítéka, az erdélyi levelek Magyaros és Márkod községekből. Ezen kiállításon szerzett tapasztalatok kétségkívül hatással lesznek a jövő évi országos kiállításra.

A közönség köréből. *)

Győ.-szentmiklós, 1884. ápr. 15. 22.

Tek. szerkesztő t.!

A „Székelyföld” 24-ik sz. mában „Szárhegy új harangjai” czíműt megjelent közlemény miatt a „harangszentelő” bőjti bálhősök becses lapjának és a „Székely Nemzet”-nek nyit tereit háromszorra is kiárendálták, hogy „megadják nekem”, ki elég kíméletlen voltam, egy válaszos táncpályával való visszaélést és a szárhegyi válaszos katólikus népet megbotrósítottató bőjti botrányosságokat érdemelt módon megróni.

Ezért alkalmat nyújtottak nekem arra, hogy a mélt. sz. kíméletből e hallgattam most e hirhadt bálról köztudomásra hozhassam. Ugyanis:

Riemer ur, a 12 dicsérő oklevéllel és 42 elismerő nyilatkozattal felkészített szerencsés Rerens, azon üzenet alatt, hogy a jól sikerült üzletért a szárhegyieknek áldomást akar adni, a község helyi helyet kért és kapott; de a szárhegyiek előtt titkolt szándéka megvalósítását a „Vákár fivér”-et megnyerve, a vidékre meghívókat bocsátottak, melyeknek véletlenül hozzám került egyik példánya szóról szóra így hangzik:

Kedves Nacsán! Holnap Szárhegyen nagy tánczszal egybekötött harangszentelést (?) rendezünk, amelyre ezennel tisztelettel meghívjuk: Riemer M. Ede és Vákár Lukács rendező.

Tehát a „haragszentelés” (?) ideje elérkezett, a vendégek gyűlekeztek; de a rendezőknek a tánczműveltség sem hatósági engedélyök, sem helységök még nem volt.

Az érdemes községi bíró vonakodott engedélyt adni a tánczra, mert a falusi legényeket, azért, mivel hamvazó szeredán kelleténél valamivel tovább mulattak, csak ezeltött egy néhány nappal büntette meg; s igen helyesen így gondoltott: „a harisnyás legényeknek is ugyanazon törvényök van, mint a nadrágosoknak; a mi azoknál büntetendő, ezeknek meg nem engedhető.” A megyebíró észrevevén, hogy az alszegi iskola van kiszemelve a mulatságra, annak kulcsait kötelességszerűen magához vette s azt kinyitani nem akarta.

Ennyi akadályt csak Riemernek lutheránus felvilágosodottsága gőzöztetett le, ki így förmedt a bíróra: „lejárt a régi butaság, most szabad bójtben is tánczolni; ha engedélyt nem ad, megyek a szolgabíróhoz.” Így az engedély esti 8 óra tájban kiereszkoltatott, az iskola kinyitott és bevonult az utcán már türelmetlenül várakozó diszes vidéki publikum.

Az alszegi nép ezen épületes előkészületeket figyelemmel kísérvén, elég buta volt felháborodni a felett, hogy míg ő anyaszentegyháza parancsait híven megtartja, addig a „nadrágos legények” — tanítók és kereskedő urak — épen az általuk nagy áldozattal épített róm. kath. iskola termeiben tapossák azt lábbal.

A felháborodott nép az iskola körül gyűlekezett és követeket ragadva, megakart rohanni a benne mulatókat; de szerencsére elég jókor jött közéjük Ferencz Gergely megyebíró, ki a háborgókat lecsapította és hazatérésre bírta.

A bál, mint elbeszélük, ezután szép rendben folyt le, annak fényét nagyban emelte a ditói bájos, új, róm. kath. vál-lásu tanítónőnek és a szárhegyi urfi tanítóknak: László Dénes és Buzás Jánosnak jelenléte.

Másnap reggel a kissé elkésett szerenádok is a leányos házaknál megtartattak; de egyik helyett a tisztelgők udvariasan elutasítottak. Hét órakor még a távoli hegyen lévő zárdába is felhallatszott a harsogó zene.

Csak a napokban is így beszélték el nekem szava-bevehető emberek a hirhadt bál lefolyását. Relata refero. Én épen az ottani plebános urtól voltam felkérve — még a botrányos bál megtörténte előtt —

*) Ezen czikkért a felelősséget csak a saját-hatósággal szemben vállaljuk el.

az ünnepély leírására. Szívesen megtettem; de a dicsérendő tények felsorolása után azt sem hallgathattam el, a mi megrovást érdemelt. Dicsérje, a kinek tetszik, a résztvevőket, én megrovom, s most is azt mondom, hogy báljukkal botrányosnak tal.

Mert tudják-e az urak: mi a botrány? Rossz példaadás. Rossz példát adtak, midőn egy kegyetlen vallási ünnepély örömeit az anyaszentegyház által tiltott napokon, épen a vallás törvényeinek megszegésével keserítették meg, oly nép között, mely önk szerencséjére még sokat ad vallására.

Tudják-e, hogy egyes cselekedetekért még a vásháborítás vádját is könnyen nyakukba lehetne akasztani a t. harang- és sp. lutheránus uraknak?

Vákár L. és társa jellemző semita gondolkodással azt állítja: „Legyen a botrány okozásáért a büntetés rajtunk s a mi fiainkon.” Végzetes szavak ezek, emlékeztetnek a golgothai nagy dómra. Én részemről nem merem rámondani, hogy: „Ámen!” Ha igazat nem írtam, célföljanak meg ténnyekkel; a szárhegyi egyház és iskolatanácsból vegyenek bizonyítványt, hogy báljukkal nem okoztak botrányt s a bírástól elmentek; de addig fenntartom azt. Egyébiránt ez is már felesleges, mert Szárhegyi dérek plebánosa most értesített, hogy Püspök úrunk ö. Excellenciája közelebbi leiratában báljukat „botrányos”-nak nevezte s eljárásuk felett rosszaságát fejezte ki. Ez engem teljesen kielégít.

Önök nagyon megharagudtak rám s természetüknek megfelelőbb csillapító szert a „Szamártej”-nél nem találtak. Csuffá tette önöket azon módúak, ki nyilatkozataikat ugyanazon lére feleresztve megírta.

Egészségötte kívánom a jó kurát! Minden esetre egy vereskeresztgyuleti fillérestély rendezőtől el lehetne várni, hogy a gyanutlan, tisztességes publikum léhaságok előadásával nem sérti meg.

Magam is rosszaltam a „Szamártej” színrehozatalát, de a fillérestély rendezőinek egyike kijelenté, hogy a darabban semmi nemtelen nincs, csak egyik szereplő, ki, mint önök, a bójti báloknak nagy barátja, vette magának azon merészséget, hogy sültelen improvizációival a tisztességes illetet sértse. Hogy vajjon megtapsoltam-e annak frivol ötleteit, azt megmondhatják Kedves Tamás, Lázár Menyhért és Dr. Szentpétery Kristóf urak, kiknek közvetlen közelében voltam s kik előtt a darab fölötti rosszalásomat rögtön kifejeztem. Önöknek szerencsétlen fillentésére csak azt mondhatom, hogy „számon a sereget”, mert az igazság szeretetének hiányában szenved!

Annak igazolására, hogy a disz-övre való bamba célzás mennyire megretentett, álljon itt nevem, azon kijelentéssel, hogy mindaddig, míg a kívánt bizonyítványt e lap hasábjain be nem mutatják, nem tartom sem önöket, sem az ejusdem farinaeju embereket méltóknak a további feleletre; de hivatásszerűen minden rendelkezésemre levő tisztességes eszközökkel és módon ezután is — nem kérve ki becses engedmöket — anyaszentegyházunk törvényeinek tiszteletben tartását opportunet inportune sürgetni fogom.

Riemer urnak pedig a rosszat is jóval kívánván fizetni, ajánlom őt a székelyföldi katólikus papság pártfogásába, mert nélküle Seltenhoffer és Walser harangjait aligha megszerezhetnék; vagy ha megszerezhetnék is, azoknak hangja könnyen elváltozhatnék, ha ő lutheránussága nagybójtben „nagy tánczszal egybekötött harangszentelést” nem rendezhetne; mert a mily keveset ér a kőmíves az építőmester nélkül, oly keveset érnek fentnevezetteknek nagyszerű gépgyárai Riemer liferáns nélkül s azért azon gépgyárosok nem is szoktak szóba állani minden egyes megrendelővel. Egy ily dérek közvetítő nekünk katólikus papoknak nélkülözhetetlen. (?)!

Isten velünk!

Ferenczy Károly,
gy.-sztmiklósi lat. szert. plebános.

Felelős szerkesztők:

Hj. Dobay János. Möricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Hoff János-féle
malátakivonat egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorbajok, sorvadás, vérszegénység s az al-
testi szervek rendetlen működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknél
mindennemű betegségek után. Ár palaczkonként 60 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdemlevele.

Ő Felsége Viktoria angol királyné. — Király ő fensége az edinburgi hercege. — Spenzer, a kiállítás elnöke. — John Erich Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle
konzentrált malátakivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palaczkonkint 1 firtal és 60 krral is.

Hoff János-féle
malátakivonat mellezükorkák.

Felülmulthatlan a köhögés és elnyákosodás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat czukorkák védjegyére (a feltaláló arcképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

Hoff János-féle
malátacokoládé.

Testi és ideggyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete, mint nagyon izgató, meg van tiltva. Egynegyed kilós csomag 1.80 kr, 90 és 60 kr. Egy fél kilós cs. 2.40 kr, 1.60 kr, és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorbajok, elerőtlenedés, lesóványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve	Alapított 1847-ben.
--------------------	---------------------

G y ó g y j e l e n t é s e k 1884. február havából.

Mező-Csáth, 1884. febr. 5.

1. Két éven át kimondhatatlanul szenvedtem. Éjjel az erősítő alvástól meg valék fosztva, nappal fárasztó munkára utalva, kinozva valék idült redkéség és mellbaj által. Megkísérlettem az ön általánosan becsült egészségi sörét és ámbár csak a 10-ik palackot felhasználtam, már is egy jelentékeny előnyös változást érzek. Az alvaz tartósabb, nyugodtabb és üdítőbb lett, a köhögés ritkábban kinoz, a nyálka oldás nullának tekinthető. A redkéség ámbár még teljesen meg nem szűnt, de a jó reményben bizok, hogy Isten segítségével ez is 30 palack felhasználása után felszabatva leend és hangom rendessé váland. (Köszönet).

Csáth, 1884. február 22-én.

2. Mélyen érzett köszönetemet idült rekedtségem és mellbajomból felépülésemért nyilvánítva, nem tehetek egyebet, mint azt áldani. A gyógyulási folyamat nem csekélyebb eredményű, mint az előző. Az ön maláta kivonati söre megfizethetlen gyógyszer oly betegek részére, mint én is. Reggel már egészen tisztán beszélek, ámbar a napi fáradsalmak következtében még elrekedek. (Hálajavítatókozat). Erősen meg vagyok győződve, hogy az ön maláta kivonati sora a leggyökeresebb szer rekedtség és mellszorulás ellen.

KENCZEL W. néptanító.

Dr. F. Stütz es. kir. udy. orvos Schönbrunban mondja: „A Hoff-féle izletes malátaikivontatn egészségi sörnek az emberi test fentartására névze csak jó hatása lehet és pedig alkatrészeinél fogva. Ajánlom azt bizonyos betegségeknel s különösen üdülöknek.

Képzeld el azon örömet, mely családban uralkodék, midőn az ön Hoff János-féle koncentrált maláktivonatinak használata után már hónapok óta élvezted egészséget teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges, a milyen ezelőtt még soha sem volt, a köhögés, mely folyton gyötrött, elmúlt s már hála Istennek, egészséges vagyok! Hálaköszönetem érte!

Babocsa, febrúar 22.

STEINER DÁVID.

A napokban vett maláta-egészségi sör és csukorka küldemény, úgy érzem, használni fog. Ezért szándékom ezen kifűnő szereket huzamosabban használni. Kérem ismét posta útjánvét mellett 28 palaczk sört 15 frtért és 4 zacskó csukrot a 60 kr mielőbb küldeni.

Kiváló tisztelettel

Lugos, 1884. február 10.

Gámán Kálmán, főhadnagy.

Főraktár: Barabás Ferencz gyógyszerárában Seps-Szentgyörgy. — Kézdi-Vásárhely: Kovács Ferencz gyógyszer. — Székely-Udvarhely: Gyer-
tyánffy Gábor könyvkereskedésében.

5-7

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy KÉZDIVÁSARHELYI és CSIKSZEREDAI
könyvnyomdában a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisírtásoknak
" " " " szeszgyárosoknak.
Adóhátrálék-törlési kimutatás. L. K.
Adóhátráléki kimutatás, havi.
" " " " 1/4 évi.
" " " " 1 évi.
Adósság-levél r. k. egyházhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. népiszkola részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügyn. (L. H.)
Baromvásári jegyzőkönyv.
Bekettárgyalási jökvny, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel-és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujonczozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. E.)
Csafed-könyvv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovakkak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresztelési, (születési) házassági és
" " " " haláladozasi anyakönyvekbl.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujonczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadtörleses szökevények lajstroma. (L. I.)
" " " " kipuhatolásijegyzőkönyve.
Hagyatékileltár, kül-és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróság részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémii iktató-könyvv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémii jelentés, II. minta.
" " " " orvosi segélyben nem részesít-
" " " " telt gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémii jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémii jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémii jelentés ragályos, járványvá válható,
vagy járványos betegségben történt haláleset-
ről, VI. minta.

Halottvizsgálati könyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvek-
kel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himlböltési bizonyító tábla.
Himlböltési részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóügy.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bejegyelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vé-
rehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Járvérvény, községi bíráskodáshoz.
Járvérvény, erdőkihágásos ügyekhez.
Járvérvény, község részére.
Járvérvény, erdőkihágásos ügyekhez.
Járvérvény, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
biam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
biam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indu-
biam et adestator in Defunctorum.
Ítélet, községi bíráskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiadott lővevelekről.
Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a község előljárósága által kiállított-
utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árva követelésének nyilvántar-
tásáról.
Jelentés, erdő-kihágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzőalagjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti
kérs és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad r-
szére.

Kézbcsítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbcsítési vevény, közs. birásk.
Kielegitési végrehajtás iránti kérés, ingóságokokr
és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan
ság czimén leírandó egyenes adóhátrálékokokr
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szőkevények
ról. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, hely. hitv. egyházi pénzszalaphoz.
Közmunka, nyilvántartási könyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátráléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélbirtök „Excellentissimo Illustrissimo ac
Reverendissimo Domino Domino Francisco
Lönhart“ stb. czimíráttal ellátva.
Levélbirtök „A főtisztelendő róm. kath. esperesi
hivatalnak“ czimíráttal ellátva.
Levélbirtök „A nagyon tisztelendő lelkesi hivatal
nak“ czimíráttal ellátva.
Lölevél-jegyzőkönyv. (L. J.
Makacsassági ítélet, közs. bir.
Maticula Baptisatorum.
„ Copulorum.
„ Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J
Mixta-matrimonía.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
„ „ közigazgatáshoz.
Nemleges záloglási és becslési jegyzőkönyv, adó-
ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panasz-könyv, közs. bir.

Panaszkönyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és külv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adósairól kü- és belív.
Sommás macacssági ítélet.
„ kereset és felzet.
„ váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz. vagyis: 3-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanoktelese növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bír.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bír.
Törzskönyv-lapja, kü- és belív.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlevl-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevl-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviszeli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, eljegy. kérés és felzet. (L. J.)
Zálogjog törlése iránti kérés és felzet.
Záloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adóüggyben, kü- és belív.
Záloglasi és becslési jknyv, adóügy.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bír.
Záloglasi-jezzykőnyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.
Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármennemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözletek, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélboritékaimat és tentáimaat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT.

könyvnyomda-tulajdonos.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelytt.